No. 1655 Zaterdag 18 September 1915. 32ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— met vooruitbetaling.

BUREAU VAN DIT BLAD
Waterkant No 4, Overzijde.
DRUKKER. B. L. BOGAERS.

Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f. 0.50; voor elken regel meer 7½ cts.

DE OORLOG.

Hoe lang nog! mogen we wel verzuchten.

De algemeene toestand wordt hoe langer zoo ingewikkelder. Diplomatieke verwarring voegt zich bij de onopgeloste verwikkelingen van het oorlogsbedrijf.

De Amerikaan ARCHIBALD is te Londen aangehouden en in het bezit bevonden van een eigenhandig schrijven des heeren DUMBA, Oostenrijksch gezant te Washington.

In dit schrijven deelt de gezant zijn regeering mede zijn best gedaan te hebben om staking te veroorzaken in de munitiefabrieken van Amerika, en in het algemeen den aanmaak van ammunitie te hebben bemoeilijkt.

De Amerikaansche Consul te Londen Mr. PAGE heeft den inhoud van dezen brief naar Washington overgeseind. De Heer DUMBA is natuurlijk onmogelijk geworden, Amerika verlangt zijn terugroeping.

Wat tot dusverre nog niet is geschied.

Over de *Lusitania* lezen we niets meer, wel over de *Arabic*, maar uit die berichten blijkt, dat Duitschland in hoofdzaak voet bij stuk houdt, den duikbooten—oorlog volstrekt niet op wil geven, en alleen de ondergeschikte punten van schadevergoeding onderwerpen wil aan het Hof van Arbitrage in Den Haag.

Spijt over het gebeurde werd nog niet uitgedrukt en beterschap beloofd in het geheel niet. De onopgeloste moeilijkheden van verschillende getorpedeerde schepen hoopen zich op, en telkens blijft Amerika onbevredigd over de antwoorden van Duitschland.

Op het slagveld heerscht er nog grooter verwarring. Overal nieuwe moeilijkheden zonder oplossing.

In het Noorden van Rusland werden de Duitsche legers tegengehouden in de nabijheid van Jacob-Stadt, maar toch wisten de Duitschers eenige belangrijke punten, als het versterkte bruggehoofd nabij laatstgenoemde stad, te overmeesteren en andere mooie punten te bezetten. De positie der Duitschers is daar iets verbeterd, ofschoon een groote algemeene opmarsch verder uitbleef.

In Gallicië blijven echter de Russen in het voordeel, rukken steeds voorwaarts en maken heel wat gevangenen.

De Russen moeten zorgen wat dichter bij de Balkanstaten te komen, en hen de aanwezigheid der zegevierende Russische legers te laten gevoelen, anders loopt het mis en gaat Bulgarije zeker over naar de Duitschers. Servië is ook al zoo hard niet te vertrouwen en Griekenland schijnt heel erg bedaard geworden.

Men zit er te dicht bij de Dardanellen om niet te zien. dat het optreden der Verbondenen daar niets uithaalt, al beslaan hun troepen ook een front van 20 K.M.

In België vechten ze dapper en geweldig ook, maar veel wijziging in de linies, kan men nog niet waarnemen. Toch schijnt aan het Westerfront de oorlog beslist te moeten worden, aan het Oosterfront komt men nooit klaar.

Maar in het Westen dan wel?

Och, dat men toch inzag, dat de kalme vrede geen vrucht is van woest oorlogsgeweld. De oplossing der moeilijkheden moet men zoeken in onderlinge bespreking en bijleggen van oneenigheden. Wij hopen nog altijd op den invloed des Pausen.

Moge zijn oproep tot vrede gehoor vinden en doordringen tot allen.

Oorlog en Gebed.

De Zeereerw. Heer BOELAARS, Pastoor van Hilvarenbeek, schreef in de „Voorhoede":

Reeds een jaar woedt de verschrikkelijke oorlog. Het eene volk is opgestaan tegen het andere. In breede stroomen vloeit het bloed, bloeien de streken zijn verwoest, weelderige velden in kerkhoven herschapen. Rouw, rouw overal, duizenden weezen, duizenden weduwen, oude vaders zonder zonen, parochies zonder herder, klagende moeders alleen achtergebleven. Kerken en huizen zijn verwoest, monumenten van Christelijke kunst, beroemde bibliotheken, zijn door de alvernielende, dood en verderf uitbrakende oorlogswerktuigen getroffen. En ook de volkeren der landen, die tot heden, niet rechtstreeks in den oorlog zijn betrokken, ook zij klagen en zuchten, want de oorlog drukt ook hen zwaar. Reeds een jaar woedt de verschrikkelijke oorlog. En nog altijd, blijven de kanonnen hun moordend werk verrichten, nog altijd worden aangevoerd lange, lange treinen met nieuwe troepen naar alle zijden, om de plaatsen in te nemen, van de duizenden die dagelijks vallen. Hoe lang nog??? En toch wij hebben gebeden. Als Benedictus XV zijn stem verhief, richtten wij onze blikken hoopvol naar Rome, en luisterden naar zijn Vaderlijk woord.

Als Benedictus XV de volkeren der aarde naar de kerken heen wees om Gods barmhartigheid af te smeeken, zijn zij opgegaan, de volkeren in breede scharen naar Gods huis, en langs de gewijde bogen ruischte als een machtige zee het gebed: „Van pest, hongersnood en oorlog verlos ons Heer." Maar de vrede blijft uit. Heeft dan het gebed niet de kracht, om Gods toorn te stillen, om Gods hand tegen te houden die zoo zwaar de wereld kastijdt? Z. H. Benedictus XV wijst ons op het gebed; want hij kent den machtigen invloed van het gebed, op de geschiedenis der wereld. Werpen wij eens een terugblik op de vervlogen eeuwen. Het doet zoo goed, de boeken der gewijde geschiedenis en der latere geschiedenis nog eens door te bladeren, en daar te zien, hoe bij de rampen en zorgvolle tijden, het gebed de volkeren redde; en zoo vinden wij, bij de verwarring en verschrikking onzer dagen, troost, bemoediging en licht.

„Ziet Mozes op den berg Sinaï, door de kracht van het gebed, worstelen tegen de gramschap des Allerhoogsten, Die besloten heeft zijn volk te verdelgen. Ziet den Schepper, die zich zelven voor Zijn schepsel als vernedert, door diens smeekeling te worden. Laat Mij vrij, zegt God tot Mozes, opdat Mijn toorn tegen hen woede. (Exod. XXII 10) En Mozes, weigert God vrij te laten, en God is gedwongen toe te geven. Welk is dat wapen, van Mozes, waarvoor Gods rechtvaardigheid moet zwichten? 't Is het wapen des gebeds, en het volk werd niet verdelgd.

Ziet Mozes wederom op den berg staan met de handen ten hemel geheven, en wanneer deze krachteloos zijn geworden, door Aäron en Hur ondersteund: door middel van het gebed verzekert Hij zijn volk de zege over Amelek. (Exod. XVII).

Eene oproerige menigte, verzet zich overmoedig tegen Gods dienaren,— en een wrekend vuur dreigt de menigte te verslinden. Ziet Aäron met het wierooksvat in de hand, vooruit snellen, zich tusschen levenden en dooden plaatsen en door zijn vurig gebed, dat hij te gelijk met de wierookswalmen ten hemel zendt, den geduchten geesel van Gods wraak bedwingen. Ziet daar eenige bewijzen van de macht van het gebed, genomen uit de gewijde Geschiedenis.

En zijn die bewijzen, in de latere nieuwe Geschiedenis, in de Kerk minder talrijk? Pater Ramière in zijn keurige verhandeling over het Gebed, biedt ons als heerlijke bloemen in een lusthof, talrijke bewijzen aan. Eenige dier bewijzen mogen hier hunne plaats vinden. Op elke bladzijde van de Geschiedenis der Kerk, lezen wij van de zegepraal des gebeds, hetwelk met zooveel recht, de smeekende Almacht wordt genoemd.

Rome zien wij onder den heiligen Paus Gregorius den Grooten, Milaan onder den heiligen Aartsbisschop Carolus Borromeüs, Marseille onder den moedigen Balzunce wijken. Het aandenken aan deze buitengewone gunst is te Rome vereeuwigd door de instelling der Groote Litanie van den H. Marcus, en te Marseille, door de toewijding der stad aan het Goddelijk Hart van Jezus.

Was Bethulië weleer zijn behoud aan de godsvrucht eener moedige vrouw verschuldigd, ook Parijs heeft zijne Judith gehad: door de gebeden der heilige Genoveva, als door een onneembaren burcht beschut, ontkwam die stad aan Attilla's woede.

Door het gebed eener jeugdige slavin de H. Christina, hebben de Iberiërs als één man den heiligen godsdienst van den Gekruisigden Christus omhelsd.

Hoe heeft het Zuiden van Frankrijk zich aan de verderfelijke ketterij der Albigenzen onttrokken, en dat levendig geloof herwonnen, wat 't voor immer scheen verloren te hebben? De H. Dominicus nam zijn toevlucht tot den Hemel; op ingeving van Maria, voert hij de godsvrucht van den Rozenkrans in, en wat de verbonden krijgsmachten der Katholieke vorsten niet hadden kunnen uitwerken, was de vrucht van het gebed.

Mocht iemand deze gebeurtenissen gaarne door voorbeelden uit den jongeren tijd bevestigd zien. Ziet dan naar Engeland. Korte jaren waren er verloopen sinds er zich eene bidvereeniging vormde, om van den hemel de bekeering van dat volk te vragen — en reeds ontwikkelde zich het Katholiek element, met eene snelheid, die even zeer het Katholicisme verblijdde, als zij den hoofden der Anglikaansche Kerk schrik aanjoeg. Menigvuldige, schitterende bekeeringen hebben het gebouw, door den afvalligen Koning Hendrik VIII opgetrokken, tot in zijne grondslagen geschokt. Onrust en twijfel maakt zich meester van veler harten en zullen wijken voor het heldere licht der Waarheid bij hen die haar zoeken. Engeland zal terug keeren tot de Katholieke ware Kerk; het gebed heeft de overwinning voorbereid, het gebed bespoedigt die uit al zijn vermogen, het gebed zal die eenmaal bekronen.

Dit zijn eenige voorbeelden uit den lusthof van P. Ramière. Ja het gebed was steeds het zegevierend wapen, dat op Gods hart, de overwinning bevocht.

En toch de Europeesche oorlog woedt steeds voort, met altijd stijgende wreedheid en verschrikking. En waarom?... Wij mogen en kunnen in Gods plannen niet treden, want God is de hoogste Wijsheid. Op de vraag, waarom? mogen wellicht als eenig antwoord gelden, de woorden die Z. H. Benedictus XV, tot de Kardinalen richtte, die Z. H. op Zijn naamdag een bezoek brachten. Z. H. besprak vol vaderlijke bezorgdheid de droeve tijden, en drukte Zijne Kardinalen op het hart: wij moeten blijven bidden....

De boosheid der wereld had eene schrikbarende hoogte bereikt. De oorlog kwam over de wereld. Z. H. de Paus maande aan om te bidden. Is aan dat verlangen van Z. H. voldaan? Hebben de volkeren wel genoegzaam de knie gebogen en tot God gebeden? Wij lazen nog onlangs in dit blad dat de jongelingschap te Brussel afleiding zoekt in Café Chantants en dergelijken.

Is het gebed bij de groote menigte niet spoedig verflauwd? Zijn de Kerken thans meer bezocht dan in vredestijd? Blijven bidden.... zegt Benedictus XV — die Man vol Wijsheid.

De verdeeling van Polen en Europa.

Het koninkrijk Polen werd vaneengereten op het oogenblik, dat het zich verheugde in een algeheele politieke en sociale herleving. Toen de Poolsche Landdag de constitutie van 3 Mei 1791 goedkeurde, waarin de verzwakte macht van koning en regeering werden versterkt, besloten Rusland en Pruisen een eind te maken aan den weder opbloeienden Staat. Het Westen bewonderde toen de nieuwe wetgeving van Polen, die vooruitgang met regeeringsmacht, sterkte met voorzichtigheid wist te vereenigen.

„De Revolutie van Polen," zegt Albert Sorel, „had het zeldzame voorrecht te worden bewonderd door de vurigste aanhangers en door de onverzoenlijkste vijanden der Fransche revolutie. Burke prees haar zelfs in dithyrambische bewoordingen." Den 24 Mei 1791 bewonderde Menou vanaf de Parijsche tribune, „dien Senaat, tot dan toe de meest aristocratische, samengesteld uit de meest trotsche edelen van Europa, die door een sublieme liefde uiting voor vrijheid en eerbied voor de rechten van het volk de voornaamste grondregels van onze constitutie had aangenomen."

En Burke, de geduchte tegenstander der Fransche revolutie, schreef: „De menschheid moet zich verblijden en zich verheffen, wanneer zij de verandering van Polen gade slaat; niets is daar zwak, niets is daar met schande verbonden. Wij hebben er de anarchie en de slavernij zien afschaffen, wij hebben den troon hechter zien staan door de liefde van het volk, zonder dat aan de vrijheid van dat volk werd te kort gedaan.... O, waarlijk gelukkige natie, wanneer het u gegeven is te mogen voltooien, wat gij begonnen zijt!"

Wie zou op dezen dag, òf uit moreel òf uit sociaal oogpunt, de verdeeling van Polen durven verdedigen? „Op hetzelfde oogenblik, dat Oostenrijk en Pruisen aan hun troepen bevel gaven om Frankrijk binnen te rukken," aldus spreekt de beroemde geschiedschrijver, wanneer hij het drama van 1792 beschrijft, „op datzelfde oogenblik gebood Catharina II aan hare manschappen een inval te doen in Polen. De Duitschers gingen naar Frankrijk om er de anarchie te onderdrukken; de Russen gingen naar Polen om er de anarchie te herstellen...... Nooit kwam het algeheele gemis aan de principiepen, die het oude Europa kenmerkten, meer ergerlijk aan het licht dan in deze plechtige crisis.

Nauwelijks was een twintigtal jaren na de uiteenrukking van het Poolsche rijk verloopen, of de Poolsche kwestie werd aanhangig gemaakt op het Congres van Weenen. Dat Congres heeft, volgens de rake uitdrukking van een Fransch geschiedschrijver, de Polen verdeeld als een kudde schapen. Behalve de kleine en onmachtige republiek van Krakau, die toen gesticht werd, heeft het Congres slechts aan een zeer klein gebied, dat met Rusland verbonden werd onder den naam „Koninkrijk Polen", een constitutie geschonken. Maar het bestaan van die constitutie was slechts van korten duur en eindigde onder gedenkwaardige omstandigheden.

In Juli 1830 brak te Parijs de omwenteling uit, in Augustus van datzelfde jaar in België. Nicolaas I brandde van verlangen om dien haard van revolutie in het Westen uit te dooven door de vereenigde krachten van de monarchieën uit het Oosten. De beide Duitsche monarchieën talmden en zochten tijd te winnen, terwijl de Tsaar van zijn kant krachtige maatregelen trof voor den oorlog. Het was in dien veelbewogen tijd, dat de tijding Warschau bereikte, dat het leger van het Poolsche koninkrijk door den Tsaar was voorbestemd om als voorhoede tegen Frankrijk op te rukken.

Deze tijding bracht de Polen, toch reeds ontevreden over het drukkende Russische egoïsme, tot de revolutie. „Wij vechten voor de Franschen, zonder de Franschen," verklaarde Malachowski, minister van Buitenlandsche Zaken van het opgestane Polen in den Landdag.

Het bloedige offer had in Frankrijk slechts tengevolge, dat er welsprekende manifestaties werden gehouden in de Fransche Kamer en dat de kranten werden gevuld met artikelen vol lof en verklaringen van sympathie.

„Wat Polen betreft, Mijneheeren," aldus sprak La Fayette den 15den Januari 1831 in de Kamer der afgevaardigden, „zou het Fransche volk niet de levendigste sympathie koesteren voor zijn zaak? En dit niet alleen, omdat de eerste verdeeling een schande was voor Frankrijk; niet alleen om de innerlijke banden, die er bestaan tusschen de Polen en de Franschen, banden van dankbaarheid en liefde voor de edele natie, wier bloed zoo overvloedig, zoo edelmoedig in de Fransche oorlogen heeft gestroomd; maar vooral om een feit, dat niemand uwer zal durven loochenen, omdat wij staan voor het tastbare feit. Mijneheeren, de oorlog werd tegen ons beraamd, tegen ons voorbereid: Polen moesde voorhoede vormen van het leger; maar, de voorhoede heeft zich gekeerd tegen het haar volgende leger, en men zou zich nog verwonderen, dat die voorhoede geheel onze dankbaarheid heeft verdiend, geheel onze sympathie heeft opgewekt? Men zou zich nog verwonderen, als wij meenen verplichtingen jegens haar te hebben?"

Polen, geheel aangewezen op eigen krachten, verplicht te strijden èn tegen Rusland èn tegen Pruisen, werd verpletterd. Warschau capituleerde. Het nieuws van Warschauw's val veroorzaakte hevige betoogingen in de straten van Parijs, maar minister Vebastiani had nog den treuriben moed, om den 16en September 1831 in de Kamer van afgevaardigden deze beruchte woorden te spreken: „L'ordre règne à Varsovie."

In zijn verontwaardiging zong Barthélemy:

Noble sœur, Varsovie, elle morte pour nous
Morte, fusil en main, sans fléchir les genoux,
Morte en nous maudissant dans son heure dernière,
Morte en baignant de pleurs l'aigle de ses bannières....

* * *

Polen werd van nu af veroordeeld om zijn volksaard te verliezen. Polen werd van nu af het slachtoffer eener helsche verdrukking. Het Heilig Verbond der drie souvereine monarchieën was in 1833 te Münchengraetz vernieuwd en richtte zich nu tegen de beide Europeesche voorstanders van vrijheid en volkenrecht: Frankrijk in het Westen, Polen in het Oosten. En hoewel er tusschen de drie monarchieën verschillende tegenstrijdige belangen bestonden, altijd en altijd weer stemden zij overeen in deze gemeenschappelijke taak: totale verstikking van het nationaal bewustzijn der Polen.

De hegemonie van den despotischen en reactionnairen Russischen beer, die het drie-vierde deel van het oude Polen had opgeslokt, werd ten slotte ondragelijk voor Frankrijk en Engeland. De Krimoorlog maakte een einde aan dit overwicht. Het Congres van Parijs, dat dezen oorlog besloot, ging echter de Poolsche zaak in stilzwijgen voorbij. Na dien tijd kwam er een periode van groote oorlogen voor de rechten van iedere nationaliteit: Italianen, Russen, Hongaren, Duitschers verwierven de minder of meer volledige verwerkelijking van hun nationale en eeuwenoude wenschen. Polen, aangemoedigd door den steun, dien Frankrijk en Engeland gaven aan de

nationale strevingen, beproefde in 1863 een laatste wanhopige poging om het gehate juk af te schudden. Door allen verlaten werd het andermaal verpletterd.

De banden tusschen Pruisen en Rusland waren onder het betrekkelijk liberale bestuur van Friedrich Wilhelm IV een weinig losser geworden. De militaire conventie van Alvensleben, tengevolge van den Poolschen opstand tusschen beide Staten gesloten, haalden die banden nauwer toe. Na zich verzekerd te hebben van Rusland's welwillendheid kon Bismarck zijn levenswerk te veiliger voleinden. Rusland juichte bij de overwinning van Sadowa en zag zonder mededoogen, hoe de overwinnaars van Alma, Inkerman en Malakoff op hun beurt de rampen beleefden van Sedan en Metz. Frankrijk werd nu overwonnen; het Poolsche leger, dat in 1830 de coalitie tegen Frankrijk deed mislukken, bestond niet meer.

Sinds 1870 begon de Duitsche hegemonie op Europa zwaar te drukken. De Russisch–Duitsche rivaliteit kwam meer en meer naar voren, maar de oude band der Poolsche kwestie, de gemeenschappelijke taak om de Polen te onderdrukken en zich te beveiligen tegen de Poolsche ideeën van vrijheid, hield de vereeniging in stand. Het was nu in Skiuerniewice, op Poolschen grond, dat in 1884, evenals een halve eeuw geleden te Münchengraetz, de ontmoeting plaats had der drie bevriende keizers.

In 1914 werd het Heilig Verbond van het Oosten eindelijk onder het dreunen en bulderen der kanonnen verbroken.

Zal die breuk een blijvende zijn? Het Pruisische systeem, beiden voorstanders van absolutisme en nationalisme, vulden een volle eeuw elkander aan en hielden elkander in stand. De Poolsche quaestie vormde de band. Maar de rollen waren nu omgekeerd. Onder Nicolaas I gaf Rusland den toon aan. Wilhelm van Pruisen, de toekomstige keizer, de zwager en vertrouweling van Nicolaas, was in zijn jeugd diens vurige vereerder en partijgenoot. Bismarck zelf kwam onder den invloed, dien de machtige Tsaar uitoefende op allen, die bogen voor materieele kracht. Sinds dien, vooral in 1905, werd het Duitsch nationalistisch systeem, onder de Pruisische Pickelhaube, een voorbeeld voor de Russische nationalisten. Zullen die samenwerking en die wederzijdsche beïnvloeding in de toekomst andermaal bestaan na een nieuwen omkeer der rollen?

Naar allen schijn hebben de oude nationalistische en imperialistische neigingen diepen wortel geschoten in deze beide staten. Immers nog steeds wachten de Polen, na negen maanden van heeten strijd in hun vaderland, te vergeefs op de vervulling der beloften, hun gedaan bij het begin van den krijg. Het argument, dat de vervulling dier beloften onder het nog woelen van den krijg ontijdig zou zijn, bevredigt hen niet. Geen wonder! In het Oosten van Gallicië voert men reeds, onmiddellijk na de bezetting van het land, een orthodoxe en nationale propaganda. Die propaganda is vooral gericht tegen het Poolsche element, dat tot dan toe in dit land overheerschte, en tegen de Grieksche Kerk. Zouden de sceptici en de pessimisten dan nu reeds gelijk hebben, als zij zich beroemen op hun doorzicht?

***

Laten wij hopen, dat het leven zal worden teruggeschonken aan de Poolsche natie. In haar glorieus verleden heeft zij bijna al de beschaafde volkeren overtroffen in de ontwikkeling der politieke vrijheid; zij verwerkelijkte gedurende haar onafhankelijk bestaan en in haar eigen Grondwet het systeem van de vrij willige vereeniging van vele volkeren in één Staat.

„Zet onze Germania in het zadel, en zij zelf zal wel vertrekken", zoo sprak eens de stichter van 't Duitsche rijk. Germania vertrok en zij trapte met zwaren tred op het recht der zwakkere naties. Polen echter, eenmaal weder vrij, zal ook met eigen krachten, zijn weg gaan, maar het zal dien weg gaan zonder aan iemand onrecht te doen. Het nationaal Poolsche ideaal was nooit doordrongen van een eng en afgunstig nationalisme. Een Pool, een Lithauer, een Rutheen, een Samogiet zouden allen met gelijke rechten deel uitmaken van één groote politieke vereeniging, die zich „Poolsche republiek" zou noemen. Het nationale idee zou zich verheffen boven alle verschil van ras en godsdienst en zou de verschillende nationaliteiten in eensgezindheid opnemen. Het Poolsche patriotisme heeft in dit opzicht zekere overeenkomsten met het patriotisme der Zwitsers. „Lithuanië, mijn vaderland"... zoo begint het beroemde gedicht van den grooten Poolschen dichter Mickiewicz, evenals Kosimsko, evenals Czartoryski, evenals zoovele andere uitnemende Polen, Lithauër van geboorte. „Gente Ruthenus, Natione Polonus", zoo karakteriseerden de Ruthenen, die zich Polen voelden, hun nationaliteit. Wilt gij weten, wat er worden kan van het Poolsche volk, als het aan zich zelf is overgelaten, leest dan wat zijn vijanden getuigden, toen zij oprecht waren. Ziehier eenige regelen, gelicht uit een door den befaamden Pruisischen minister Stein in het begin der 19de eeuw geschreven memorie: „Men verweet 't Poolsche volk, dat het kleingeestig, zinnelijk en twistziek is. Het is waar, dat het bedorven was door vreemde invloeden, die meer dan twee eeuwen hebben gewerkt, gesteund door geweldaad en verraad. Maar in zijn vroegere geschiedenis, in de 14de, 15de, 16de en 17de eeuw zien wij Polen als een verlichte, als een sterke natie, rijk aan uitstekende mannen. Naast al haar fouten bezit deze natie edelen trots, werklust, energie, moed, edelmoedigheid en een bereidvaardigheid om het leven te offeren voor vaderland en vrijheid, alsook talrijke andere goede eigenschappen. Het Poolsche volk maakt groote vorderingen in de kunst om den staat te regeeren; het schafte het „liberum veto" in zijn Grondwet van 3 Mei 1791 af; het versterkte de koninklijke macht en voerde de erfelijke monarchie in....."

Het herstelde en herleefde Polen zal in Oostelijk Europa de traditioneele bakermat zijn en blijven van eene beschaving, die haar grondslag alleen vindt in de onschendbare beginselen van de rechten van den mensch en van de rechten van het volk.

„De Voorhoede."

Fransche en Engelsche aanvallen uit de lucht.

De mijn-oorlog rond Yperen gaat nog steeds voort. Het is te verwachten, dat de Duitschers zullen trachten de loopgraven te heroveren, welke de Engelschen nabij Hooge op hen ontroofden. Hooge en het bosch van Zillebeke toch zijn de twee meest vooruitgeschoven Duitsche stellingen rond Yperen. Van het hoogste belang voor den vijand is het deze te behouden met het oog op nieuwe aanvallen tegen de door de Engelschen bezette stad. Het schijnt wel, dat de Duitschers een dergelijke operatie aan 't beramen zijn, want den Engelschen werd door verkenners gesignaleerd dat de Duitschers ten Noorden van Yperen veel artillerie-munitie aanvoerden. Ook uit Roesselaere kwam de tijding dat vele soldaten, die er ingekwartierd liggen, bevel hadden gekregen naar het front te trekken.

De loopgraven-oorlog op het Wester front heeft zulk een ontwikkeling genomen dat het gros der troepen zich zoo goed mogelijk achter het front inkwartiert en aldus van het vervelend leven in de loopgraven verschoond blijft. Wanneer er geen actie op handen is, volstaat een kleine observatie-bezetting der loopgraven met mitrailleurs. En men kan meer vertrouwen op de uitwerking van eenige goed gerichte mitrailleuses dan op honderden geweren. Maakt echter een der partijen aanstalten om aan te vallen, dan snellen de autobussen en automobielen der tegenpartij met de troepen naar het bedreigde punt. Van weerszijden zijn de luisterposten, de verkenningsdienst te land en in de lucht, de spionnage zoo goed ingericht, dat eene verrassing onmogelijk wordt.

Toen men hier het aanbrengen van troepen uit Roesselaere vernam, was het plan gereed. Men zou niet wachten tot de treinen en auto's in het bereik der zware artillerie kwamen; zoo zouden de vijandelijke troepen te dicht het Duitsche front kunnen naderen: Een escadrille Fransche en Engelsche vliegeniers steeg heden morgen op en vloog in de richting van Roesselaere, met het doel de transporten te verhinderen.

De vliegtuigen waren nauwelijks boven Verlorenhoek (tusschen Yperen en Zonnebeke), of shrapnel's vlogen om haar heen. Toen gingen de stout moedige vogels uiteen en kliefden als pijlen de wolken in. De Duitschers schoten als razenden. Toen de kanonnen geen succes behaalden, begonnen ook de mitrailleuses te ratelen, maar 't was vergeefsche moeite. De vliegeniers vervolgden majestueus hun weg en ik zag den een na den ander in de verte verdwijnen. De Engelschen kon ik nog een tijd lang van de anderen onderscheiden en wel daaraan dat hun toestellen beschermd zijn met stalen pantserplaten, die in het zonnelicht schitteren als zilver.

Plots werd het shrapnel-vuur overstemd door een twintigtal forsche slagen. Tien minuten nadien zag ik zwarte tipjes in de lucht. Aan het geschitter herkende ik weldra de Engelsche vliegmachines, de andere donkere vlekjes waren niet de Fransche vliegtuigen, maar zonderling, de Duitsche kanonnen zwegen zelfs toen de vliegtuigen ter hoogte der Duitsche loopgraven waren. Het waarom werd me spoedig duidelijk: drie tauben en twee aviatiks vervolgden de escadrille der verbondenen. De Duitsche vliegeniers spanden alle krachten in om den vijand te achterhalen. Zichtbaar vertraagden de Franschen en Engelschen hun koers toen ze over de Engelsche vuurlinie terugkwamen; blijkbaar maakten ze zich gereed om met de Duitschers een luchtgevecht te beginnen. Maar de Duitschers maakten rechtsomkeer, achtervolgd door het vuur der machine-geweren, waarme de de Fransche en Engelsche viegers gewapend zijn. Nu was het de beurt aan de Engelsche kanonnen, om hen met shrapnels te bestoken, doch geen enkele kon tot dalen worden gebracht.

Een keer te meer had ik gezien hoe weinig trefkans kanonnen hebben op de vliegtuigen. Toen een der Fransche biplanes achter de Engelsche linies daalde, deelde de vliegenier mede, dat geen enkele machine geraakt werd. Zonder eenig ongeval waren ze, de spoorlijn op Roesselaere volgend, tot het station van Passchendaele genaderd. Op verschillende plaatsen daalden ze tot 200 M. en wierpen bommen op de rails en drie op het station. De andere machines zetten nu hunnen koers voort naar den Franschen sector, vanwaar ze den Duitschers nog eenige bezoeken zouden brengen in hun stellingen.

De stemming in Duitschland.

In de „Morgenbladet", in Christiania, schrijft de bekende Noorsche staatsminister dr. Karl Konow, na een reis door Duitschland, een artikel over den toestand aldaar, waaraan wij het volgende ontleenen:

„Ik zal beginnen met te constateeren, dat een vaste overtuiging van de eind-overwinning nog de meest op den voorgrond tredende stemming in Duitschland is. Dit is de groote indruk dien men krijgt: een vast geloof van Duitschland aan de rechtvaardigheid van zijn zaak en aan de eind-overwinning. Allen, met wien men spreekt, zijn vervuld met dit geloof, en als men den geringsten twijfel oppert, ontmoet men de bitterste tegenspraak.

Maar toch bestaat er twijfel. De twijfel, of Duitschland op den langen duur in staat zal zijn, een jarenlangen oorlog te voeren, sluipt hoe langer hoe meer binnen, en somtijds kan men uitdrukkingen van moedeloosheid hooren. Het gebeurt niet dikwijls, dat men als buitenlander zoo iets hoort. De Duitschers wantrouwen in dezen tijd iedereen, die geen Duitscher is. Zoowel in het openbare als private leven wordt gewaakt tegen overijlde uitdrukkingen, en de wonderbare organisatie der Duitschers doet, wat elk Duitscher als een heiligen plicht tegenover het vaderland beschouwt, het buitenland „er buiten" houden. Het is mij overkomen, dat Duitsche vrienden, wien ik iets minder gunstigs, dat ik over Duitschland gehoord had, vertelde, zich in de scherpste bewoordingen uitlieten, niet tegen mij, maar tegen den onbekende, die het tegenover een buitenlander gewaagd had zich eenige kleinigheden te laten ontvallen. Het is een schandaal, werd er gezegd, de man moest publiek bekend gemaakt worden, die zich zoo tegen een buitenlander uitlaat. Op zichzelve was het niet compromiteerend, wat er gezegd was, alleen kleinigheden, welke allen weten, en die in Duitschland wel bekend zullen zijn. Want in Duitschland weet men zeer goed, dat het grootste gedeelte van het neutrale buitenland niet zoo bijzonder aan de zijde van Duitschland staat, en men wantrouwt derhalve alle vreemden.

Het is derhalve moeilijk, als men als buitenlander bekend is, de meening van het volk zelve te weten te komen. Alle menschen „staan op wacht", zelfs de beste vrienden.

Doch zoo nu en dan kan men in de café's — zonder het te willen — een gesprek te hooren krijgen. Het gebeurt niet zoo dikwijls, omdat de meeste couranten er op gewezen hebben, ook met uitlatingen op publieke plaatsen voorzichtig te zijn, maar zoo nu en dan kan het gebeuren, dat de menschen een weinig min voorzichtig zijn en men voor een landsman wordt aangezien, en als zoodanig hoort men dan wel eens vertrouwlijkheden, terwijl men zoo nu en dan in de couranten tusschen de regels iets leest, dat de censuur beter gedaan zou hebben door te halen.

In één woord, een volkomen beeld van een volk, dat gelooft op en zeker is van de overwinning, geeft Duitschland niet langer. De twijfel is er en neemt toe, en breidt zich van dag tot dag meer uit. Ik wil hier niet over den twijfel der mindere klassen spreken. Onder deze weet men alleen, wat in de bladen staat, en daarin leest men alleen over de overwinning, en over de macht van Duitschland.

Onder deze klassen is het niet zoozeer de twijfel, die zich uit, als wel de wanhoop. Dat is de wanhoop van de achtergeblevenen over de gevallenen, de verminkten en over den nood en den duren tijd, die grooter en grooter wordt. En de wanhoop, dat de oorlog nooit ten einde zal komen, en dat deze toestand misschien jaren duren zal. Het is niet de twijfel, maar de vertwijfeling, die de oorzaak is, dat Duitsche vrouwen tweemaal een oploop naar den rijksdag veroorzaakt hebben en om brood en vrede geroepen hebben. De Duitsche censuur heeft niet toegestaan, dat dit bekend gemaakt werd.

Aan de eind-overwinning zullen misschien die vrouwen wel niet getwijfeld hebben, maar het gevoel, dat de overwinning te duur gekocht kon worden, was de drijfveer van deze oploopen, alsook van andere kleine opstootjes.

Het is echter onder de beschaafden, die gelegenheid hebben iets meer te zien en te hooren, dat men den twijfel aantreft, den bewusten twijfel, en het is onder hen, die het meeste weten en de grootste verantwoordelijkheid dragen, dat men den twijfel het meest aantreft.

Nu geef ik toe, dat het op de gronden, die ik hierboven heb aangegeven, voor een buitenlander moeilijk is, de meeningen precies te weten te komen. Toch kan het soms treffen, dat men een weinig kijk er op krijgt, en ik heb ook een paar maal, hoewel heel toevallig, uitlatingen en meeningen te hooren gekomen, die geheel en al in strijd waren met het beeld van het overwinning-roepende Duitschland, dat men in het buitenland kent.

Ik wil hier geen namen noemen, maar het zijn deels uitlatingen van personen, die den gebeurtenissen zeer nabij staan, en over den werkelijken toestand een oordeel kunnen vellen.

Zoo hoorde ik, (het was ongeveer toen de Russen in Gallicië de eene nederlaag na de andere leden) een zeer invloedrijk persoon den allersterksten twijfel over den afloop van den veldtocht uitspreken.

Wat schieten we er mee op, zoo zei hij, daar de Russen zooveel menschen hebben, dat ze een verlies van een millioen of nog meer dragen kunnen, terwijl bij ons iedere soldaat een verlies is. En in Gallicië zijn de verliezen grooter geweest dan ergens anders. Het is alleen bij de Russen het gebrek aan munitie en wapenen geweest, dat bewerkt heeft, dat wij zoo schitterend kouden overwinnen, toen de Russen voldoende versterkingen bekwamen, werden wij tegengehouden.

Ik hoorde van een man (voor Kerstmis was hij vol vertrouwen en geloofde zelf vast op de overwinning) het volgende: „Ik word er gek van, dat ik niet langer aan de toekomst van mijn land geloven kan. Ik ben beangst, en wordt het iederen dag hoe langer hoe meer."

En van dezen man weet ik, dat hij zelfs op het oogenblik vlammende artikelen over het recht en over de eindoverwinning van Duitschland schrijft.

Ik heb nog meer uitlatingen gehoord, o. a. van een zeer invloedrijk politicus. Hij was niet alleen beangst voor een nederlaag van Duitschland, evenzoo voor een gedeeltelijke overwinning. „Wij zijn kapot, hoe het ook gaat", zei hij, „onze markten verliezen wij, als wij die niet reeds verloren hebben, en onze nationale welstand is minstens 25 jaren achteruitgegaan. Welke vrede er ook gesloten moge worden, Duitschland zal geslagen zijn. Dat Duitschland met dekking der krijgskosten overwonnen zal, geloofe niemand meer."

Ik geloof, dat het bovenstaande voldoende is. Ik spreek niet over de verdeeldheid der democratie, die in den laatsten tijd ontstaan is. Dat zijn gebeurtenissen, die men het buitenland niet onthouden kan, en deze tweedracht is misschien evenzoo een uiting van vertwijfeling over de groote verliezen als van twijfel over het eindresultaat.

Ik wil eindigen, zooals ik begon. De openbaar en particulier naar voren komende stemming in Duitschland is noch de zekerheid van de eindoverwinning, noch het wantrouwen, die bestaan, spelen voorloopig een ondergeschikte rol.

Daarbij spreekt het vanzelf, dat hoe langer de oorlog duurt, hoe meer de twijfel zal toenemen. Als het volk ziet, dat die telkens en telkens gegeven beloften over het spoedige zegerijke einde van den oorlog nooit verwezenlijkt worden, dan is het niet meer dan natuurlijk, dat de zekerheid op de overwinning hoe lange hoe geringer wordt."

De ellende in België.

Ondanks de pogingen van het Duitsche bestuur om hier en ginds de nijverheid weer te doen herleven en den handel weer mogelijk te maken, en ondanks alle inspanning van vele voortvarende Belgische gemeentebesturen, om zooveel mogelijk werken te doen uitvoeren, waardoor aan allerlei arbeiders werk kan worden verschaft, blijft de toestand in nijverheid en handel hoogst onbevredigend, ja zelfs, volgens kenners van verhoudingen, gaat het nog steeds achteruit, omdat al meer bedrijven komen stil te liggen door gebrek aan grondstof of uitvoergelegenheid, die eerst nog met halve kracht waren blijven werken door zuinig om te springen met de voorhanden voorraad materiaal.

Ziehier eenige cijfers omtrent de werkeloosheid in geheel België, die de Aardemburgsche Correspondent van de „Nieuwe Courant" aan zijn blad mededeelt en die inderdaad schrikkelijke dingen zeggen omtrent den toestand der Belgische werkersbevolking, na 11½ maand oorlogsvoeren.

Bij 't „landelijk" werkloozenfonds zijn op dit oogenblik de volgende werkloozen, allen boven 16 jaar, van beide geslachten, ingeschreven:

In Brussel alleen	74,174	werkel.
In Brabant z. Brussel	80,191	„
In West-Vlaanderen	77,908	„
In Oost-Vlaanderen	98,500	„
In Antwerpen	96,916	„
In Limburg	14,145	„
In Luik	100,133	„
In Luxemburg	28,342	„
In Namen	28,557	„
In Henegouwen	143,368	„
Te zamen in geheel België:	742,234	werkel.

Door deze werkeloozen werden bovendien nog opgegeven als in aanmerking komende voor 't ontvangen van familiesteun: 255 508 huisvrouwen en 589.843 kinderen.

„Alles te zamen 1.587.585 personen die tengevolge van de werkloosheid hebben te lijden. Anderhalf millioen menschen, misschien een vijfde deel der tegenwoordige Belgische bevolking, wordt dus thans in België door de economische oorlogscrisis op rantsoen gesteld. Welk een onafzienbaar wee in dit geplijnigde land! Deze cijfers beteekenen een nu reeds maanden voortgezette ondervoeding van mannen, vrouwen en kinderen. Krachtige mannen verzwakken. Slovende huisvrouwen lijden gebrek. Zorgende moeders ontvangen niet wat zij noodig hebben. Honderdduizenden kinderen verkommeren in triestige omstandigheden, met ternauwernood voldoende voedsel om teuminste niet ziek te worden. Maar van blozende wangen, van gevulde buikjes, van melk en eieren, van wat fleurigheid en versnaperingen is geen sprake!

Ik sprak hooggeplaatste Duitsche militaire bestuurders van het overwonnen land, die zelf hun spijt, hun droefenis, te kennen gaven, dat het zoo miserabel nog loopt met handel en nijverheid. En van die zijde worden heel wat plannen beraamd en heel wat maatregelen genomen om teuminste éénige verlevendiging te bewerken. Maar tot nog toe heeft dat alles maar weinig gebaat. De zaak is nu eenmaal, dat in een afgesloten militair bezet land, waar de oorlogseischen natuurlijk de eerste moeten wezen, de economische crisis, die de heele wereld met werkloosheid teistert, dubbel zwaar haar looden gewicht op het overwonnen volk drukken laat. Daar is geen macht der wereld die op dit oogenblik dat veranderen kan. En België moet voorloopig blijven bloeden en lijden. Onschuldig slachtoffer van een wellicht onontkombaren, maar toch voor het forum der menschelijkheid geöordeelden volkerenkrijg."

***

Valt het met 't oog op zulke toestanden te verwonderen, dat alleen te Antwerpen bij de vertegenwoordigster van het „R. K. Huisvestings-Comité" nog meer dan 1500 kinderen staan opgeschreven, die gaarne een plaatsje in Holland zouden hebben. Wier moeders met tranen in de oogen smeeken, toch hunne kinderen, voor wie zij geen voedsel meer hebben, mee te nemen....

Maar er is reeds zooveel door Nederland gedaan.

Het aantal kinderen, dat het „Tehuis voor Belgische kinderen" en het „R. K. Huisvestings-Comité" naar Holland brachten, beloopt meer dan 3000, waarvan er nog minstens 2000 in Nederland zijn.

CORRESPONDENTIE.

Bonaire, 15 September.

Voorstellingen met Lichtbeelden op Kralendijk.

Maandagavond gaf de W. Eerw. Pater EUWENS zijn laatste voorstelling met lichtbeelden. Jammer dat door een defect aan 't zuurstofaparaat wij ons dien avond tevreden moesten stellen met spiritus gloeilicht. Ware dit niet gebeurd, dan zou de laatste voorstelling, —om rede de rijke en interessante platen van 't leven en marteldood der H. Cecilia

en de gekleurde voorstellingen der voornaamste momenten der geboorte van Christus,— nog schitterender zijn geweest dan die der vorige avonden. Op die avonden was 't succes buitengewoon. Honderden hebben toen genoten. Het oxi-etherlicht door P. EUWENS toen gebruikt, is bij een voorstelling met lichtbeelden zeker de beste lichtbron, die men zich slechts kan wenschen. Voor zoover wij weten is dit de eerste voorstelling met lichtbeelden, waarbij dergelijk licht in onze Kolonie gebruikt is.

Bij een voorstelling met die lichtbron wordt 't publiek niet verveelend, zenuwachtig, lusteloos gestemd, door 't werken en zwoegen van een mecaniciën die wurmt en miert en toovert, om de machine den noodig sterken adem tot lichtblazen in te pompen.

Het bij vele lichtaparaten zoo vervelend rijzen en dalen der lichtsterkte, vermindert meestal 't genot eener voorstelling met lichtbeelden. Het toestel door Pater EUWENS gebruikt geeft steeds een standvastig licht: hagelwit en zonhelder.

Daardoor kunnen zijn voorstellingen worden genoten tot in de kleinste onderdeelen.

De platenschat waarover Z E. beschikt is rijk en van 't zuiverst gehalte. De prachtserie „Hostia pro hostia," waarin de reine engelachtige Tarcisius wordt in beeld gebracht, als slachtoffer van zijn liefde en trouw voor het Groote Slachtoffer van Golgotha, verborgen onder de gedaante van brood, doet ons, kinderen der ware Kerk van Christus, leven in een wereld van onbeschrijfelijke liefde en christenweelde. Edele gevoelens, zalige aandoeningen van hemelsche liefde doorstroomen onze ziel, bij het als getuigen zijn, van dien bewonderenswaardigen heldenmoed, die fiere doodsverachting, waarmede de kleine martelaar zijn hemelschen schat verdedigt tegen en bewaart voor de onteering van bei densche handen.

Oh, wat is dat prachtig! zei mij na die voorstelling een jongen.... God gave dat ik Tarcisius ware geweest!....

Vol dankbaarheid voor al hetgeen ons P. EUWENS met zijn welgeslaagde voorstellingen deed genieten, wenschen wij Z.Eerw. een voorspoedige reis. Wij hopen dat 't Z.Eerw. in alles en steeds welga. Moge hij ons meermalen komen verrassen met zijn prachtige, leerrijke en zielverheffende voorstellingen.

Berichten uit de Kolonie.

Zilveren Jubilé.

De Eerw. Soeur MARIE BERCHMANS viert heden in het Pensionaat *Welgelegen* haar zilveren professiefeest. Dat is weer een dier zoete herinneringsdagen voor den religieus, waarvan de wereldling slechts den uiterlijken schijn waarneemt. Voor de Jubilaresse beteekent het de mystieke bruiloft met haar hemelschen Bruidegom, Wien zij zich zelf heeft toegewijd in gehoorzaamheid, armoede en zuiverheid. Het is een dag van dankbaar herdenken der overvloedige geestelijke zegeningen.

Vijf en twintig jaar lang heeft de Eerw. Soeur BERCHMANS de genade ontvangen om zich zelf te geven aan anderen uit liefde tot God.

De Eerw. Jubilaresse is een Belsche en werd geboren 14 Juli 1867 te Capelle (provincie Antwerpen) door den tegenwoordigen oorlog algemeen bekend. Op zulk een verren afstand van haar geliefd Belgenland, verwijderd ook van haar dierbare familie en vrienden, heeft de Eerw. Zuster dit laatste jaar menig droef uurtje doorgebracht.

Na 18 Sept. 1890 te Rosendaal hare Geloften te hebben afgelegd, was Soeur BERCHMANS werkzaam te Esschen en in Den Haag en vertrok 1891 naar Curaçao.

Daar zij echter op reis te veel geleden had door de zeeziekte zag zij zich gedwongen op Suriname achter te blijven en kwam eerst 21 Oct. 1891 op Curaçao, waar zij steeds werkzaam was aan het Pensionaat.

Van gauscher harte wenschen wij de goede gedienstige Zuster geluk met haar zilveren feest en hopen haar ook nog gesierd te zien met de gouden kroon.

Posterijen.

De Britsche Legatie te Caracas heeft in *El Nuevo Diario* van 10 Sept. ll. een mededeeling geplaatst, dat hoogst waarschijnlijk aan boord van de *Arabic*, 18 Aug. uit Liverpool vertrokken en kort daarop getorpedeerd, zich een post bevond voor Venezuela met overscheping te New York. Deze brievenmaal had 11 Sept. hier met de Maracaibo moeten aankomen. Met dezelfde mail werden de brieven en couranten uit Nederland verwacht, maar er werd niets ontvangen.

Wij zagen ons vermoeden bevestigd door de volgende mededeeling van den Admin. van Financiën in de „Curaçaosche Courant": „dat er twee mails uit Nederland vermist worden. Vermoedelijk zijn die mails met het stoomschip *Arabic* vergaan."

Wij hopen over het al of niet verloren gaan dezer mail volle zekerheid te verkrijgen. Het zou aanbeveling verdienen een officieel onderzoek daarnaar in te stellen en volgens bevinding mededeeling te doen.

Bouquet Spiritual

De Weleerw. Pater P. POIESZ vereerde onze redactie een exemplaar van het nieuwe Gezangenboekje voor de maanden Juni en October. Dit is reeds de derde uitgave, welke keurig net door de Drukkerij van het Vicariaat verzorgd werd.

Dat zulk een gezangenboekje reeds met 10.000 ex. onder de bevolking verspreid werd, bewijst dat de dichters dezer godsdienstige gezangen den juisten toon hebben getroffen.

Moge nu ook eens een bundeltje profane liederen volgen

Phosphaat.

Het Engelsche zeilschip „John", groot netto 845 M³, gezagvoerder J. Porter, is te Newport, Fulkbaai, alhier den 5n September j. l. van Bermuda aangekomen, heeft aldaar eene lading van 553 720 K.G. phosphorzure kalk ingenomen en is den 11n d.a.v. vertrokken met bestemming naar Berwick (Engeland).

Dit is dus No 11.

Voor de Armen.

Het Koloniaal Weekblad gaf nog de volgende aanvullingslijst:

f 1659,75	Storting	Batavia.
f 24,—	„	Lembang.
f 384,05	„	Makassar.
f 14,85	„	Soerakarta.
f 15,—	„	Madioen.
f 189,50	„	Krawang.
f 123,08	„	Banjoemas.
f 150,—	„	Poerworedjo.
f 22,50	„	Pamekassan.
f 42,50	„	Padang.
f 17,50	„	Wonogisi.
f 58,50	„	Makassar.
f 2,—	„	Telok Betong.
f 5,—	„	Poerworedjo.

Met inbegrip der reeds eerder bekend gestelde bijdragen werd totaal ontvangen f 20,748,45, waarvan f 20,000,— bereids telegrafisch naar naar Nederland over gemaakt.

Kolonialen Raad:

Ingediend zijn bij den Kolonialen Raad:

1o. Een ontwerp-verordening houdende nieuwe bepalingen tot wering van ontsiering en belemmering der straten in de stadsdistricten der verschillende eilanden der kolonie.

De memorie van toelichting luidt als volgt:

Het komt ondergeteekende gewenscht voor, dat er nieuwe bepalingen worden gemaakt tot afwering van ontsiering en belemmering der straten, daar de oude notificatie van 1845 (Publicatiebundel No. 260) als verouderd kan worden beschouwd

De bevoegdheid, die vroeger aan den Gouverneur was toegekend, is hier, naar analogie der verordening van 1909 No. 18, overgebracht op den Procureur-Generaal; wat zonder eenig bezwaar kan geschieden.

Op de bovenwindsche eilanden schijnt dit ontwerp nimmer geregeld te zijn geweest.

2o. een ontwerp-verordening houdende: 1o regeling der emolumenten, welke door de ambtenaren van den Burgerlijken Stand in de kolonie Curaçao worden genoten; en 2o. bepaling van de som, welke voor het voltrekken van een huwelijk in een bijzonder huis moet worden betaald ten behoeve der armen.

De memorie van toelichting tot dit ontwerp behoorende, luidt:

Het Uwen Raad hierbij aangeboden ontwerp-verordening is eigenlijk een aanvulling en wijziging van de bestaande verordening van 2 Januari 1884 (P. B. 1874 No. 11), zooals gewijzigd bij de verordening van 21 September 1883 (P. B. No. 13).

Artikel 1. Ondergeteekende acht het billijk, dat, wanneer de ambtenaren van den Burgerlijken Stand een akte van toestemming tot het huwelijk (welke bevoegdheid zij bij de verordening van 5 Februari 1915, P. B. No. 9, hebben verkregen) of een akte van erkenning van natuurlijke kinderen op verzoek van belanghebbende aan huis gaan opmaken, zij ook daarvoor een kleinigheid in rekening mogen brengen.

De emolumenten voor het doen van afkondigingen en het afgeven van extracten uit de registers van den Burgerlijken Stand worden afgeschaft. Bij het inwerkingtreden der verordening van 2 Februari 1915 (P. B. No. 9) zal de huwelijksafkondiging op Zaterdag en slechts door middel van aanplakking geschieden.

Artikel 2. Ingevolge de gedane toezegging bij de Memorie van Antwoord, betreffende het ontwerp-verordening, waarbij voorloopig wordt vastgesteld de koloniale huishoudelijke begrooting voor het dienstjaar 1916, wordt het bij dit artikel bedoelde armengeld verminderd en bepaald op de helft van het bij de bestaande verordening vastgestelde bedrag.

Artikel 4. De datum van inwerkingtreding van de verordening van 2 Februari 1915 (P. B No. 9). Zie het Publicatie-blad No. 41 van 1915.

NUYENS

Officiëele berichten.

Eduardo Hilarion Fray is benoemd tot tweeden hulpbrievenbesteller alhier, ten einde bij ontstentenis van een der brievenbestellers dezen tijdelijk te vervangen.

Aan den kommies 2de klasse der belastingen alhier A. J. Tuynebreyer is tot herstel van gezondheid een maand verlof verleend.

Aan den ontvanger enz. op St. Eustatius O. E. H. A. Waters Gravenhorst Brouwer is om gewichtige redenen tien dagen verlof verleend.

De Adjunct-commies ten Postkantore alhier J. H. A. W. Sprock is overgeplaatst naar het parket van den Procureur-generaal.

Aan Mej. Isabel Crefte, hoofdvlechtster aan den hoofdcursus op Pietermaai is tot verder herstel van gezondheid een maand verlofsverlenging verleend.

Aan de geëmployeerden C. Marius N. Haayen en J. B. Schotborgh is op hun verzoek eervol ontslag uit 's lands dienst verleend.

Aan den geëmployeerde ten Postkantore alhier P. H. van Leeuwen is om gewichtige redenen twee maanden verlofsverlenging verleend

Muziekuitvoering.

Zondagavond 8 uur zal door de kapel van het Garnizoen in de kiosk van het „Wilhelmina-Park" het volgende program worden uitgevoerd

PROGRAMMA.

1. Menotti Marsch E Spencer
2. Tutti in Marchera Ouverture Pedrotti
3. Die Keusche Susanne Walzer J. Gilbert
4. Fantaisie sur Robert Le Diable Meyerbeer
5. Carnaval Parisien Marsch F. Popy
6. Blue Bell Medley ouverture Chattaway
7. Eggftnia Schottisch 1e uitv. J Jullian
8. a. Soledades Valse 1e uitv. C. Boskaljon
   b. Uno de Tantos Danza 1e uitv. J. Boskaljon

Marktbericht van den Curaçaoschen Handelsbond.

Van 17 Sept. 1915.

AARDNOTEN (Pindas) per KG		—
ZOUT per vat van 130 K.G	f	0.80
DIVIDIVI per K,G	„	0.05½
ORANJESCHILLEN per KG. 1st kw.	„	0.60
id. per KG. 2e kw.	„	0.40
HUIDEN per K.G	„	0.60
GEITENVELLEN per K.G	„	0.80
WOL per K.G	„	0,12
SCHAPENVELLEN per stuk	„	0.50
BEENDEREN per K.G	„	0.02
RECINUS-ZAAD per K.G	„	0.05
STROOHOEDEN (hippijapa).		
Kwaliteit No, 1 per dozijn	„	3,25
„ „ 1 (gebleekt) „ „	„	3.37½
„ „ 2 „ „	„	5.
„ „ 3 „ „	„	—
„ „ 3 „ „	„	—
„ „ 4 „ „	„	625
„ „ 5 „ „ OLA	„	—.
„ „ 6 „ „	„	8
„ „ 7 „ „	„	9
„ „ 8 „ „ OLA	„	
„ „ 9 „ „	„	12.50
„ „ 10 „ „ OLA	„	
„ „ 11 „ „	„	
„ „ 12 „ „ OLA	„	
„ „ 13 „ „	„	
„ „ 14 „ „ OLA	„	
„ „ 15 „ „	„	
„ 1 van 25 c.M. of minder	f	

Koloniale Postspaarbank.

gedurende de maand Juli.

		ingelegd	teruggehaald
Willemstad		f 3.687.77	f 6.072.36
2e district	Curaçao	72.50	74
3e „	Curaçao	—	—
4e „	Curaçao	8 50	17.
5e „	Curaçao	20	8.
Oranjestad	Aruba	57	138
8e „	Aruba	—	—
Kralendijk	Bonaire	279.80	228.90
Rincon	Bonaire	—	—
Philipsburg	St Martin	1147,03	884.72½
Oranjestad	St Eust.	301	247.75
Botton	Saba	150	—
Windwardside	Saba	—	—
Totaal		f 5,718.60	f 7,050.73½

Ratten.

Gedurende de laatste 8 dagen werden in het fiscalaat aangebracht en door middel van petroleum verdelgd

17 ratten.

SALUD, FUERZAS —Y— ENERGIA son los más preciados bienes de la vida. Si los ha perdido Vd. no espere recuperarlos con drogas desconocidas ni alcohol. Déle fuerzas al organismo entero con el mejor tónico, el mejor alimento-medicina que se conoce, la

Emulsión de Scott

Pronto notará Vd. sus efectos fortificantes y la mejora será duradera.

EXIJA SIEMPRE LA LEGITIMA EMULSION DE SCOTT

90

Burgerlijke stand.

Opgaaf van het aantal geboorten, sterfgevallen en huwelijken, welke hebben plaats gehad gedurende de maand Juli 1915.

	Geboorten.				Overleden		Aangegeven.	
	M. gesl.	Vr. gesl.	in echt	b. echt	M. gesl.	Vr. gesl.	Levenl.	Huwel.
Aruba	10	7	13	4	20	8	0	1
Bonaire	3	2	2	3	1	5	1	3
St. Martin N.G.	6	6	3	9	1	2	0	2
St. Eustatius	0	4	2	2	4	2	0	0
Saba	3	2	4	1	2	0	1	0
Totaal:	22	21	24	19	28	17	2	6

Posterijen.

Lijst van onafgehaalde en onbestelbaar bevonden brieven

Levy Baiz & Sra., Cornelio Cijntje, Cartaya Hnos, Maria Diaz. Maltida Dijker. Julieta M. de Cruz. Hito B., C. Henriquez, Paulina Henriquez, Clementa Meyer p/a Simon Evertsz, Jozef M. Macario, Isabel Oliana, Emilio Ponce a/b Sch. „Sirena", Sefferina Rafaela, Anita. Rotestam, Josefina Schoneberg, Antonio M. Viloria, Bernard Wederfoort, Rosita Wederfoort.

Aangeteekende stukken: Consul de Colombia (2)

Drukwerk: Richard J. Curau, Lillah B Johnson.

Postwissel: Matilda Dijker.

Ten spoedigste te koop aangeboden:

Een net onderhouden huisboedel, waaronder moderne spiegels, schilderijen, tafels, mangel, porceleinwerk, kinderledikantje, bokkenwagen met tuig, enz. enz.

Te bezichtigen bij
Ds. Bosch van Loenen,
Roode Weg 59, Alhier.

Indispensable.

Sólo hay una cosa en la vida que es indispensable, y es la Salud; todos los demás atributos están á nuestro alcance si cuidamos primeramente la salud. En la medicina moderna la Emulsión de Scott es el factor más poderoso para dar fuerzas, vigor, energía. Así lo reconocen miles de médicos que han escrito opiniones como ésta:

"Tengo especial placer en certificarles: que siempre que he usado en mi práctica la Emulsión de Scott de aceite de hígado de bacalao, he obtenido muy buenos resultados, sobr todo en la escrofulosis, raquitismo, desnutrición de los órganos, y en una palabra, en todas las enfermedades discrásicas que aniquilan el organismo." Dr. Carlos Sanda, Valencia, Venezuela. 11

Buitenland.

Mexico.

Vera-Cruz, door de constitutionalisten tot voorloopige hoofdstad geproclameerd, is onder de tegenwoordige omstandigheden wel de beste plaats der republiek te noemen. Vrees voor vecht- of moordpartijen behoeft men hier niet te hebben, daar steeds eenige Amerikaansche oorlogsschepen voor de stad liggen, gereed om bij het eerste teeken van ongeregeldheden troepen aan wal te zetten. Wat klimaat en gezondheidstoestand betreft, heeft Vera-Cruz zich nu niet in een goeden roep te verheugen. Eene ondraaglijke hitte en verscheidene kwaadaardige ziekten heeten de stad steeds te teisteren. Nu ja, warm kan het hier zijn maar, is de temperatuur ook al zeer hoog, bijna steeds zorgt een zeebriesje voor verkwikking. De straten zijn hier flink breed, zoodat men niet, zooals te Havana, overdag niet in de straten kan wandelen vanwege de brandende zon en 's avonds niet, omdat dan de warme lucht er nog hangt.

Vroeger heerschten hier vele besmettelijke ziekten en gevaarlijke koortsen en had men veel van de muskieten te lijden. Door asphalteering der hoofdstraten, demping van plassen en zorg voor naleving van de verschillende voorschriften, betreffende hygiëne heeft men hierin heel veel verbetering gebracht, zoodat men van de gele koorts geheel, en van de muskieten zoo goed als bevrijd is. Wat andere ziekten aangaat, deze heerschen hier zoowel als in Holland en men waakt steeds tegen uitbreiding daarvan.

De hoofdstraat is de Calle Inde-

pendencia, welke 'n aangenamen indruk maakt. Eenige flinke hotels en restaurants, verscheidene groote magazijnen en het mooi tropische groen, dat men in de verte ontwaart, zorgen ervoor, dat men deze straat met genoegen bewandelt.

Ongeveer halverwege is het belangrijkste hotel „Diligencias" dat uitzicht geeft op de Plaza de Armas, het middenpunt der stad, waar de kathedraal en het stadhuis omheen gebouwd zijn. De Plaza is met prachtige boomen begroeid, terwijl het midden door een restaurant ingenomen wordt waarboven een muziektent. Die tent is bijna geheel door het groen der boomen en hun prachtige roode en witte bloesems voor het oog verborgen. Den geheelen dag fluiten en zingen de kleurrijke vogeltjes verscholen tusschen het groen, dat het een lust is om te hooren. Daarboven de haast wolkenlooze hemel, waartegen de torens der gebouwen zich scherp af teekenen. Dan de bonte kleederdracht van het lagere volk, de mannen met hun hel-gekleurde boezeroens en hun reusachtige „sombreros", de dames in hare kleurige costuums, en men kan zich eenigzins indenken hoe een aardig en vriendelijk geheel gevormd wordt.

Daar de Mexicanen groote liefhebbers van muziek zijn, worden er dikwijls concerten gegeven. Jammer genoeg, is er ook iederen Zondag muziek van 8 tot 10 uur in den morgen, juist dus gedurende den tijd, dat de diensten in de kathedraal gehouden worden. Nu heeft men, zoo tusschen die Mexicanen zittend, toch al afleiding genoeg in de kerk, maar nu genoodzaakt te zijn onderwijl nog naar operadeuntjes te luisteren gaat toch wel te ver.

„La Parroquia de la Asunción" van buiten leelijk door den tand des tijds aangevreten en eenigszins verwaarloosd, verrast van binnen den bezoeker door de heerlijke lijnen van haar Romaanschen bouw. De talrijke nissen bevatten altaren, waarboven in schrijnen, mooi uitgevoerde beelden, welke naar Spaansch gebruik aangekleed zijn. Dit laatste weder op zeer artistieke en pieuze wijze en het doet zelfs mij, als Hollander, goed aan. Vanwege de warmte gaan de meeste vrouwen en meisjes blootshoofds, zij hebben slechts een luchtige sjaal om den hals. In de kerken werpen zij deze om het hoofd, teneinde het welige zwarte haar en den hals te dekken en wuiven zich met haar waaier wat koelte toe.

Behalve het bezit van talrijke kleine parken kan de stad nog bogen op haar „Malecon" de langs de zee aangelegde pier, waar iederen avond muziek gegeven wordt. Vooral 's Zondags tegen een uur of zes is het er een drukte van belang. Vlak bij is het „Edificio de los Faros", de vuurtoren in welks benedenverdiepingen verschillende afdeelingen der administratie ondergebracht zijn. Het gebouw heeft nog een bijzondere bekendheid gekregen, omdat thans Carranza er verblijf houdt.

***

Teneinde een denkbeeld te geven van de hoogst eigenaardige wetten, welke in dezen revolutie-tijd uitgevaardigd worden, volge hier een vertaling van een stuk gedateerd 1 Juli 1915:

„Luitenant Kolonel Docter Luis E. Cervantes, gouverneur van den vrijen en grondwettelijken staat Puebla, aan zijne inwoners laat weten:

Krachtens de bijzondere volmachten, waarmede ik bekleed ben, vaardig ik het volgende uit.

Artikel 1. De handelsbedienden zullen van den datum van uitvaardiging van dit artikel af, het dubbele hunner salarissen verdienen, dat zij tot dusverre genoten.

Artikel 2 De kooplui, eigenaars van winkels, beheerders van deze of hun vertegenwoordigers zijn verplicht de salarissen te bewilligen op de wijze, welke het vorige artikel aangeeft.

Artikel 3. Ieder der personen, waarop het vorige artikel van toepassing is, die wegens dit decreet zijn zaak zou sluiten of zijne bedienden zou wegsturen, zal genoodzaakt zijn, bij wijze van schadevergoeding, hun te betalen een bedrag gelijk aan de som van vier maanden loon zulks met inachtneming van het eerste artikel, en hij zal te voldoen hebben een boete van minstens 500 pesos of hoogstens 10.000 pesos, naar het oordeel van den gouverneur.

Artikel 4. De bediende, die wegge stuurd mocht worden zonder wettige reden uit de zaak, waarin hij werkzaam was, zal recht hebben op een vergoeding gelijk aan die, welke het derde artikel aangeeft.

Artikel 5. De handelsbedienden kunnen niet worden genoodzaakt, langer te werken dan 8 uren daags. Overuren zullen hun worden betaald, in overeenstemming met het salaris, dat zij genieten, terwijl de patroons een boete oploopen, gelijk aan die, vastgesteld bij artikel in geval van overtreding.

Artikel 6. Zondagsrust zal verplichtend zijn mits daaromtrent niet anders werd overeengekomen, maar steeds moet den bedienden een extra vergoeding verleend worden voor elken feestdag, dien hij werkt en in verhouding tot het genoten salaris.

Dan volgen handteekening, enz.

Het is echter te wenschen, dat Vera-Cruz voor deze en dergelijke wetten gespaard moge blijven, daar zulks den handel, die toch al zeer onder de bestaande toestanden te lijden heeft, weleens geheel zou kunnen verlammen

Zooals bekend, heerscht in het binnenland van Mexico op vele plaatsen hongersnood, tengevolge van den oogst en het weghalen van de arbeidskrachten voor de legers in dienst der revolutie. Het Amerikaansche Roode Kruis heeft getracht en tracht nog de ellende op vele plaatsen te verzachten door het invoeren en uitreiken van levensmiddelen, en zoo werd dan ook de vorige week een uitdeeling van maïs en boonen gehouden te Vera-Cruz. Stelt u de verontwaardiging voor van de Constitutionalisten! Een bedeeling in hun hoofdstad, alsof zij niet in staat waren de bevolking te voeden. Geld hadden zij genoeg, want de drukkerij werkte nog steeds. Het ware schande als daar niet tegen geprotesteerd werd. Bovendien liep het gerucht, dat men een photo had genomen, van de hongerige menigte, hunkerend naar voedsel, teneinde deze naar New-York ter reproductie op te zenden. Er werd een vergadering gehouden van eenige syndicaten en men besloot om eens een flinken protestoptocht te houden.

Toen die tijding bekend werd, sloten velen hun zaken, waarschijnlijk bevreesd, dat men wat hardhandig zou gaan protesteeren. Gelukkig had alles een ordelijk verloop. Een paar honderd werklui trokken naar den vuurtoren, het „paleis" van Carranza en de muziek speelde een vroolijk stuk. Op de balkons van het „paleis" stonden vrouwen en mannen, de ramen waren vol nieuwsgierigen en op alle plaatsen van de gevel, waar maar zitgelegenheid was, hadden zich kijklustigen genesteld. Vlak bij het „paleis" op de spoorwagons, op karren en voertuigen zaten ze en boven de menigte staken de roode vaandels en de borden uit met het opschrift. „Er is geen honger." Het was zoo'n onaardig schouwspel niet, met links het blau we water van de golf, rechts de stad en daarboven al dat verrukkelijke azuur.

Op een verhevenheid stond daar Carranza, een toespraak houdend tot het volk, herkenbaar aan zijn gleufhoed en baard Nu en dan drong zijn stemgeluid tot mij door, afgewisseld door „viva" — geroep van de omstanders. Toen het geschreeuw afgeloopen was, begon iets zeer typisch. De werklui defileerden langs hem heen, gaven hem de hand, ontvingen een opwekkend woordje naar 't scheen, trokken lachend af. Of dat lachen nu was van blijdschap, of dat ze hun „jefe" voor den gek hielden, weet ik niet, maar het had wel allen schijn, alsof het laatste het geval was.

Terwijl van tijd tot tijd de muziek zich deed hooren, trok men op naar de stad, verbaasd nageoogd door eenige Yankee-matrozen die van al dat gedoe schijnbaar niet veel begrepen. Voor die paar honderd lui was de tramdienst geruimen tijd stopgezet en den volgenden morgen schreven de couranten over de „monstermeeting" en over Carranza wiens gestalte „boven de golvende menschenzee uitstak".

De telegraaf zal u reeds lang hebben doen weten, dat Mexico-stad weder in het bezit der Constitutionalisten ofwel Carranzisten gekomen is. Het is ook niet onmogelijk, dat zij, wanneer u dit schrijven ontvangt, er weder uitgeworpen zijn, want het is nu al de derde maal, dat de stad door hen veroverd is......

Weken tevoren was men hier op de tijding der inneming voorbereid, maar het schijnt, dat de z g regeeringstroepen een onverwachten tegenstand ontmoet hebben. Telkens tenminste drongen tot hier de geruchten door, dat de aanhangers van Villa, Zapata en Angeles, die de hoofdstad bezet hielden, flink van zich afgebeten hadden Maar eindelijk hebben zij dan hun zin en is de „stad der paleizen" weer in handen van de troepen van „el primer jefe" Carranza.

Volgens de berichten, die mij hier voorliggen, hadden tot op heden geen straatgevechten plaats, alleen is er wat geplunderd door de aftrekkende tegenstanders, waarbij den eenige onschuldige burgers het slacht offer geworden zijn. De inneming geschiedde door generaal Gonzalez, die aan Carranza in een bericht meldt, dat de „reactionnairen" 3500 man verloren, benevens eenige kanonnen. Tevens vraagt hij om de velen, wat aan te vangen met al het bankpapier van Villa, dat nog in de hoofdstad in omloop is. Dit laatste is een lastige kwestie. Want voor ongeldig verklaren, zal niet uitvoerbaar zijn, omdat daar het volk, dat te vriend gehouden moet worden, tegenop zal komen. De circulatie toestaan gaat ook niet, want dan worden er natuurlijk groote hoeveelheden Villapapier ingevoerd, en zijn de gevolgen niet te overzien.

Met gejubel is de tijding der inneming hier niet ontvangen; meer en meer schijnt het mij toe, dat het volk onverschillig is geworden onder al die afwisselende gebeurtenissen, welke zich afspelen. En dan, wat heeft het volk aan al die overwinningen, waarbij steeds maar meer Mexicaansch bloed vergoten wordt en het aantal kreupele bedelaars, dat toch al buitensporig groot is slechts toeneemt. Hoe kan een ongeletterd Mexicaan weten, welke partij hij aanhangen moet? Zijn zij, die daar vechten onder de vanen van Zapata of Villa, minder dan hij, die zijn geld ontvangt van Carranza? De meerderheid denkt waarschijnlijk nog geen eens zoo ver, Werk ontbreekt of wordt onmogelijk gemaakt; een groep personen, die zich aandienen als regeeringspartij, geeft eenige pesos per dag aan degenen, die in hun leger dienst nemen, en alzoo melden zij zich aan; jongens van 12 à 13 jaar en volwassen, flinke kerels.

Ziet ze daar gaan, met zware pakken op den rug een deken over de schouders geslagen, een geweer in de eene hand, eenigen met een pijpappel in de andere. Hun schoeisel is van alle soort of dikwijls doen zij heelemaal zonder. Achteraan volgen eenige jongens, steunend onder den last van het zware geweer, arme stumpers, die men bij hun moeder moest terugbrengen.

„Flinke lui, hé, onze mannetjes, die vechten voor de vrijheid" voegde mij laatst een regeeringspersoon toe en een lach van voldoening speelde om zijn lippen.

Wat een onschuldig bloed is hier reeds vergoten in naam van dat woord, dat op velen zulk een vreeselijken invloed uitoefent. Bemerken zij dan niet, dat naarmate zij meer de „vrijheid" nastreven, zij meer en meer slaven worden? Bovendien, bedoelt men hier met vrijheid niet hetzelfde wat men onder die leus zocht en zoekt te verwerven in sommige Europeesche landen? Plundert en verwoest men hier niet „om de vrijheid" en vervolgt men hier de Kerk niet om dezelfde reden?

Hoe meer men over den toestand van Mexico nadenkt, hoe donkerder men de toekomst inziet. Zeker is het, dat het land de eerste jaren niet tot rust kan komen. Een regeering, die aan het bewind komt, zal door het volk gekozen moeten worden. Zooals vanzelf spreekt is dat de partij, die het meest durft te beloven. Die beloften blijken natuurlijk later niet te verwezenlijken; het volk begint te morren, er komt een nieuw kabinet.

Ter vergelijking diene de geschiedenis van Portugal van de laatste jaren, ook ingeluid met omverwerping van het wettig gezag. Door de veel grootere uitgestrektheid van het land zijn tegen-revoluties natuurlijk, al is er eenmaal een erkende regeering te Mexico-stad, aan de orde van den dag, omdat deze het nooit alle partijen naar den zin zal kunnen maken, terwijl Porfirio Diaz vroeger met ijzeren hand kon regeeren. En hoe lang zal het duren eer hier een eerste ministerie komt?

Met groote moeilijkheden zal de Kerk in de toekomst te worstelen hebben. De aartsbisschop wordt, omdat hij eenige malen met Huerta gedineerd heeft, voor aanhanger van hem aangezien. Geen gevolg hebbende willen en kunnen geven aan de in-lage afpersingen, aan welke mgr. José Maria Mora i del Rio en zijne mede-bisschoppen bloot stonden, moesten zij uitwijken. Van alles beroofd en in deernisswekkenden toestand kwamen zij te Vera-Cruz aan, vanwaar zij naar New-Orleans overstaken.

Wanneer zal het met verblindheid geslagen volk het hun mogelijk maken terug te keeren?

Onder een regeering, waarbij Carranza president wezen zou, zeker niet, want het behoeft geen betoog, dat zijn voornaamste aanhangers en raadslui de Kerk niet plat loopen!

De talrijke volksleiders zorgen voor het aankweeken van haat en de geestelijkheid, geheel zonder verdediging in deze ernstige tijden, is er op vele plaatsen zeer slecht aan toe, het aantal gevangen genomen priesters is niet te schatten om nog van de vele vermoorde geestelijken of zusters niet te spreken. Grootendeels komt zulks uit ongebondenheid voort, maar al die opruiende redevoeringen en courantenartikels zullen het hunne ertoe bijgedragen hebben. Als bijkomende omstandigheid heeft men nog, dat vele geestelijke Spanjaarden of van Spaansche afkomst zijn. Nu heeft een Mexicaan een geweldigen afkeer van Spanjaarden en al hetgeen met hen in verband staat, want steeds zweven hem voor den geest de afpersingen en knevelarijen, waaraan zijn vaderen hebben blootgestaan. Hij ziet daar bij over het hoofd dat de eenige macht, die hen beschermde juist de thans zoo gesmade geestelijkheid was. (Men leze slechts Pencroft's „Conquest of Mexico" of ander werk aangaande 's lands geschiedenis) En was het niet de geestelijkheid, die hare beste krachten in dienst stelde van het beschavingswerk?

Maar na tijden van vervolging komen tijden van bloei en zoo ook hopen wij, dat het tijdperk van zware beproeving spoedig moge eindigen, opdat dan voor Mexico, een der meest gezegende landen der wereld, de zon der ware vrijheid moge opgaan!

Buen Consejo.

Si su salud está resentida, no trate de adivinar síntomas é imaginarse enfermedades. Mucho más prudente y eficaz será dejarse de toda clase de indiscreciones y tomar por algún tiempo el poderoso tónico nutritiva-medicinal, la Emulsión de Scott:

„Certifico que desde hace mucho tiempo vengo usando con buen éxito en mi clientela la Emulsión de Scott en el raquitismo, anemia, catarros escrófulas, y en general en todas las enfermedades consuntivas y de los pulmones, y que en vista de dichos resultados la recomiendo como una excelente preparación."

Dr. Pablo I. Torregroza, Ciénaga, Colombia. 5

BEKENDMAKING.

De verkoop van ZILVEREN GOUDEN en JUWEELEN VOORWERPEN, beleend ter *Spaar- en Beleenbank* van 1en Maart. 1914 t/m 31sten Augustus 1914 onder No. **9091 K,** t/m No. **7622 L,** zal plaats hebben op *Donderdag*, den **23n. Sept.** a.s., en volgende Donderdagen Belanghebbenden worden verzocht den verkoop te voorkomen, door de aanzuivering der verschuldigde interesten.

Curaçao, den 18en Sept. 1915.

De Voorzitter.

A. JESURUN.

Photographische Inrichting.

Soublette et Fils,

HOFPHOTOGRAFEN

VAN

H. M. de Koningin der Nederlanden

BEKROOND

te Amsterdam 1883,
„ Antwerpen 1885,
Chicago 1893, en
„ Curaçao. Eerste Prijs Eeremedaille, 1904.
„ Brussel, 1910
„ Curaçao, Waterkant Otrabanda

Adverteert steeds

IN DE

Amigoe di Curaçao.

"Pittsburgh Perfect"

Wire Fencing is [illegible] all through.

THE BEST WIRE The wire is drawn from a special quality of open hearth material—tough, pliable, strong, long lived like old-time iron wire. It is the finest fencing wire possible to manufacture.

Galvanizing Perfect Heavily galvanized by our own [illegible] and perfect process, the wire is positively moisture-proof. The fact that

All Stay Wires and Line Wires are Electrically Welded

not only eliminates the weakening and moisture-gathering wraps, clamps and ties, but practically [illegible] the fence into one piece of [illegible] steel.

No Waste Wire NoWasteWeight There is [illegible] instead, heavier wire is used and *all* the weight is *fence*. Stay wires being of the same size as [illegible]

"Pittsburgh Perfect" Fence is the Strongest in the World 73 Styles and sizes, adapted to every purpose—FIELD, FARM, RANCH LAWN, POULTRY.

EVERY ROD GUARANTEED PERFECT.

J. H. E. JOUBERT
IJzerstraat No 39
CURACAO

Exclusive Agent for the Dutch W. I.

VOOR DE HUISMOEDERS

Wilt gij in uw huis ongelukken voorkomen, zoo raden wij U aan

GEBRUIKT ALTIJD

„LUZ DIAMANTE"

VAN

Longman & Martinez.

NEW-YORK.

Dit is de eenige petrolie, welke gedurende de laatste 38 jaar geen enkele ramp veroorzaakt heeft. Geen gevaar voor ontploffing, geen rook, geen stank. Volkomen veilig.

1 **Te koop bij C. WINKEL EN ZONEN.**

HAVEN-NIEUWS.

VAN 11 SEPT. – 25 SEPT.

Schip	Kapitein	Aankomst	van	Vertrek	naar
Maracaibo	G W Goodman	11 Sept	New York	11 Sept	Maracaibo
Commewijne	R. Wagemaker	13 „	Amsterdam	14 „	New York
Pr d. Nederlan	J A Egmond	10 „	New York	12 „	Amsterdam
Merida	A Johanson	13 „	Maracaibo	13 „	La Guayra
Merida	A Johanson	15 „	La Guayra	16 „	Maracaibo
Maracaibo	G W Goodman	16 „	Maracaibo	16 „	New York
Caracas	G B Terrll	16 „	New-York	16 „	La Guayra
Caracas	G B Terrll	22 „	La Guayra	22 „	New York
Merida	A Johansen	22 „	Maracaibo	23 „	Maracaibo
Stavangeren		23 „	New York	23 „	La Guayra
Pr Fr Hendrik	J C Metus	25 „	Amsterdam	26 „	New York
Stavangeren		26 „	La Guayra	30 „	Maracaibo
Merida	A Johanson	27 „	Maracaibo	27 „	New-York
Tordenskjold	Nilson	5 Sept	Norfolk	13 Sept	Cuba
Scythian	R H Robert	12 „	Liverpool	12 „	Liverpool
Siena	G M Minetti	14 „	Colón	14 „	Génova
Buenos Aires	J Cisa	16 „	Colon	16 „	Barcelona
Trompenberg	Jeven	17 „	Sanchez	18 „	Sta Barbara

Schoeners.	Aankomst	van	Schoeners.	Vertrek	naar.
Refugio H	11 Sept.	Aruba	*Meteor H*	11 Sept	Barbados
Rosa Maria H	11 „	Aruba	*Virginia H*	13 „	Vela de Coro
Juan Luis H	18 „	Aruba	*Refugio H*	13 „	Aruba
Hirondelle H	14 „	Maracaibo	*Rosa Maria H*	13 „	Aruba
Maria H	15 „	Maracaibo	*Marina V*	13 „	Maracaibo
Virginia H	16 „	Vela de Coro	*Juan Luis H*	14 „	Aruba
Themis H	16 „	Barbados	*Rita Otilia*	14 „	Vela de Coro
Estrella del Mar	17 „	Guanta	*Maracaibo V*	14 „	Maracaibo
			Rita Otilia V	15 „	Vela de Coro
			Clicia V	17 „	Maracaibo